

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA-4114-02-00/2010

LWA-4114-03-00/2011

Nr ewid. 141/2011/I/10006/I/11006/LWA

Informacja
o wynikach kontroli
gminnych funduszy ochrony środowiska
i gospodarki wodnej na terenie
województwa mazowieckiego.

Warszawa sierpień 2011 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

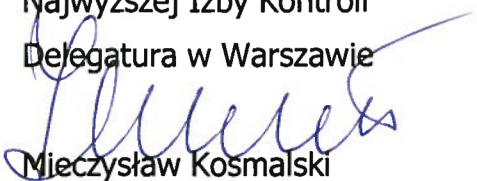
Informacja o wynikach kontroli gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa mazowieckiego

Zatwierdzam:

Dyrektor

Najwyższej Izby Kontroli

Delegatura w Warszawie

Mieczysław Kosmański

Warszawa, dnia 12 sierpnia 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
Tel. (22) 444-50-00

www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Podsumowanie wyników kontroli	5
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności.....	5
2.2. Synteza wyników kontroli.....	6
2.2.1. Urzędy Gmin	6
2.2.2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	8
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	10
3. Ważniejsze wyniki kontroli	12
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	12
3.2. Istotne ustalenia kontroli	14
3.2.1. Urzędy Gmin	14
3.2.2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	23
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	27
4.1. Przygotowanie kontroli	27
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	27
5. Załącznik Nr 1 - Wykaz skontrolowanych podmiotów	29
6. Załącznik Nr 2 - Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność	30
7. Załącznik Nr 3 - Szczegółowe tabele nr 1 i nr 2.....	33
8. Załącznik Nr 4 - Wykaz ważniejszych aktów prawnych	36
9. Załącznik Nr 5 - Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	37

1. Wprowadzenie

Najwyższa Izba Kontroli, z inicjatywy własnej, przeprowadziła kontrolę gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa mazowieckiego. Kontrolę zarejestrowano pod numerem I/10/006.

Celem kontroli była ocena gmin województwa mazowieckiego w zakresie prawidłowości realizacji zadań i efektywności gospodarowania środkami finansowymi w zakresie ochrony środowiska, a zwłaszcza realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych dotyczących terenów zieleni z uwzględnieniem prawidłowości postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Kontrola objęła gospodarowanie środkami gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej¹ oraz prawidłowość ich likwidacji z dniem 1 stycznia 2010 r.²

Dodatkowo, NIK przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie kontrolę prawidłowości gromadzenia i redystrybucji środków z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w latach 2008 – 2010³.

Postępowania kontrolne przeprowadzono w 15 gminach województwa mazowieckiego w okresie od 17 maja 2010 r. do 18 lutego 2011 r. Postępowanie kontrolne w Urzędzie Marszałkowskim przeprowadzono w dniach od 5 kwietnia 2011 r. do 11 maja 2011 r. Kontrole prowadzono na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*⁴, przy uwzględnieniu kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności.

¹ Dalej także: *gminne fundusze ochrony środowiska* lub GFOŚiGW.

² Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 stycznia 2010 r. zlikwidowano GFOŚiGW a wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska stały się przychodem budżetu gminny. Środki te mogą być wykorzystywane w wysokości nie mniejszej niż kwoty wpływów stanowiące dochód gminy na cele określone w art. 400a ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska.

³ Kontrola I/11/006

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przychodów i wydatków z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska przez gminy objęte kontrolą. Większość badanych gmin prawidłowo realizowała przychody i zgodnie z prawem ochrony środowiska i zasadami zamówień publicznych realizowała wydatki. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w procesie likwidacji GFOŚiGW.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- finansowania ze środków gminnych funduszy ochrony środowiska zadań nie wymienionych w art. 406 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁵,
- niskiego wykorzystania środków gminnych funduszy ochrony środowiska, łącznie w badanym okresie wydatkowano tylko 56,4% zaplanowanych środków,
- nieprawidłowego naliczania opłat i kar za wycinkę drzew i krzewów oraz nieuzasadnionego odstępowania od naliczenia tych opłat lub ich pobrania,
- braku weryfikacji nasadzeń zastępczych.

W odniesieniu do procesu gromadzenia i redystrybucji środków z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, NIK ocenia pozytywnie realizację przez Urząd Marszałkowski zadań objętych kontrolą, pomimo stwierdzenia przypadków nieprawidłowości, polegających na opóźnieniach w podejmowaniu windykacji należności.

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm. Dalej także *ustawa POŚ*. Art. 406 został uchylony z dniem 31 grudnia 2009 r. Od 1 stycznia 2010 r. zadania finansowane ze środków pozyskanych za korzystanie ze środowiska mogą być przeznaczone na cele określone w art. 400a ust. 1 pkt 2,5,8,9,15,16,18,21-25,29,31,32,38-42 *ustawy Prawo ochrony środowiska*.

2.2. Synteza wyników kontroli

2.2.1. Urzędy Gmin

1. Głównym źródłem przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska w kontrolowanych gminach były środki przekazane przez Urząd Marszałkowski, pochodzące z redystrybucji wpływów z tytułu opłat za użytkowanie środowiska przez podmioty działające na terenach tych gmin. W 9 na 15 zbadanych gmin, środki te stanowiły od 80 do 100 % funduszu. Gminy nie miały bezpośredniego wpływu na wysokość uzyskanych środków z tego tytułu. Tylko w gminach Łomianki, Nieporęt i Błonie uzyskiwano znaczące dochody GFOŚiGW (tj. 80%, 45% i 40,5%) z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów, wymierzanych w trybie decyzji administracyjnych.[str. 14 *Informacji*]
2. W ocenie NIK, środki zgromadzone na kontach gminnych funduszy ochrony środowiska były wykorzystywane w stopniu daleko niewystarczającym. Na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2007 - 2009, gminy wydatkowały z tego źródła łącznie 4 811,6 tys. zł (tj. 56,4 % planu), w tym: w roku 2007 – 627,9 tys. zł (tj. 41,4 % zaplanowanych wydatków); w 2008 r.- kwotę 1 702,1 tys. zł (59,1 % planu); w 2009 r.- 2 481,7 tys. zł (59,7 % planu). Faktyczny stopień wykorzystania środków funduszu w 9 badanych gminach w każdym roku był niższy, bowiem w planach wydatków nie uwzględniano środków na ochronę środowiska zgromadzonych na początku okresu sprawozdawczego. [str. 17 *Informacji*]
3. W kontrolowanym okresie gminy przygotowały plany przychodów (wpływy z opłat różnych) i wydatków (wydatki bieżące i majątkowe), mające formę załącznika do uchwały budżetowej. W 12 gminach zostały uchwalone gminne programy ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami⁶, które jednak miały niewielki związek z zadaniami finansowanymi z gminnych funduszy ochrony środowiska. Gminy Zakroczym, Raszyn oraz Podkowa Leśna nie wywiązały się z ustawowego obowiązku sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska. Zdaniem NIK w ramach tzw. dobrych praktyk gminny powinien opracowywać plan przychodów i wydatków funduszu

⁶ Wymóg sporządzania programów ochrony środowiska wynika z art. 17 *ustawy POŚ*; obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami na szczeblu gminnym wynika z art. 14 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz.U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 ze zm.).

ochrony środowiska na dany rok budżetowy w układzie rzeczowym (zadaniowym). [str. 18 *Informacji*]

4. NIK ocenia negatywnie, z punktu widzenia legalności, finansowanie z gminnych funduszy ochrony środowiska zadań nie wymienionych w art. 406 *ustawy POŚ*. W latach 2007-2009 gminy Suchożebry, Raszyn, Zakroczym i Błonie wprowadziły do planu wydatków funduszu zadania wykraczające poza zakres kierunków finansowania określonych w ww. przepisie, w tym: budowę i modernizację stacji wodociągowej, sieci wodociągowej, zakup samochodów ratowniczo – gaśniczych, wyłapywanie, leczenie, transport oraz utrzymywanie w schroniskach bezdomnych zwierząt oraz zakupy związane z organizacją zawodów wędkarskich.

Wyliczona przez NIK łączna kwota wydatków poniesionych z naruszeniem art. 406 *ustawy POŚ* wyniosła 693,6 tys. zł. [str. 18 *Informacji*]

5. W toku kontroli NIK stwierdzono w 5 gminach (Leszno, Stare Babice, Raszyn, Klembów, Łomianki) nieprawidłowości w prowadzeniu postępowań administracyjnych dotyczących usuwania drzew i krzewów bez wymaganego zezwolenia.

Stwierdzono opóźnienia w windykacji należności gminnych funduszy ochrony środowiska z tytułu wymierzonych opłat i kar oraz zaniechania egzekwowania odsetek należnych z tytułu nieterminowego przekazywania wpłat na konto funduszu. Gminy nie podejmowały postępowań administracyjnych w sprawach nielegalnej wycinki drzew i krzewów, natomiast wszczęte postępowania prowadzono opieszale.

W toku kontroli zostały zidentyfikowane przypadki bezpodstawnego odstępowania od naliczania i/lub pobierania naliczonej opłaty za usuwanie drzew i krzewów. W ocenie NIK, nie zostały właściwie udokumentowane okoliczności obumarcia drzew i krzewów, przyjęte przez gminy jako podstawa do odstąpienia od pobrania opłat w łącznej wysokości 358,3 tys. zł. Nie weryfikowano prawidłowości i żywotności nasadzeń zastępczych, które były warunkiem odroczenia o 3 lata terminu wnoszenia opłat, a następnie umarzano należności z tego tytułu. Miały także miejsce przypadki nieprawidłowo naliczonych opłat (zawyżania lub zaniżania), co było niezgodne z art. 84 i 85 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*.⁷ [str. 16 *Informacji*]

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz.1220 ze zm., dalej także: *ustawa OOP*.

6. NIK nie zgłasza uwag do sposobu likwidacji gminnych funduszy ochrony środowiska, którą przeprowadzono na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*⁸. Niewykorzystane środki z kont funduszy, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., zostały prawidłowo rozliczone i przebiegowane na konta budżetów gmin. Rady gmin kontrolowanych jednostek dostosowały budżety na 2010 r. w wymaganym terminie – tj. do 31 marca 2010 r. [str. 21 *Informacji*]

2.2.2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego

7. W toku kontroli gromadzenia i redystrybucji środków z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w Urzędzie Marszałkowskim ustalono, że w latach 2008-2010 wpływy z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, wyniosły łącznie 682 628 tys. zł (w tym w 2008 r. - 218 252,8 tys. zł; w 2009 r. - 223 570,3 tys. zł oraz w 2010 r. - 240 804, 9 tys. zł). Zgromadzone środki, zgodnie z art. 402 *ustawy POŚ* zostały przekazane do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (łącznie 144 562,8 tys. zł, tj. 21,2%), do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (łącznie 268 415,2 tys. zł, 39,3%), do powiatowych funduszy ochrony środowiska (łącznie 67 584,7 tys. zł, 9,9%) oraz do gminnych funduszy ochrony środowiska (łącznie 194 975,6 tys. zł, 28,6%). [str. 23 i 26 *Informacji*]
8. Urząd Marszałkowski dysponował bazą danych o podmiotach korzystających ze środowiska na terenie województwa mazowieckiego. Podstawowe informacje zawarte w tej bazie pochodziły z wykazów przedkładanych Marszałkowi Województwa przez podmioty gospodarcze, wymaganych na podstawie 286 *ustawy POŚ*, zawierających dane stanowiące podstawę do ustalenia wysokości opłat za korzystanie ze środowiska. W ocenie NIK, pomimo działań podejmowanych przez Urząd, powyższa baza danych uniemożliwia określenie rzeczywistej liczby podmiotów zobowiązanych do złożenia wykazów w poszczególnych okresach rozliczeniowych. [str. 23 *Informacji*]
9. W wyniku analizy bazy danych płatników, prowadzonej przez Urząd Marszałkowski (należności powyżej kwoty 500 zł), stwierdzono systematyczne narastanie stanu zaległości z tytułu wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.

⁸ Dz. U. Nr 215, poz. 1664

Według stanu na 1 stycznia 2008 r., z opłatami zalegało 449 płatników, łączna kwota zaległości 51 235,1 tys. zł (plus odsetki 279,4 tys. zł); na 31 grudnia 2008 r. 369 płatników, łączna zaległość 90 498,8 tys. zł (plus odsetki 4 476,3 tys. zł); na 31 grudnia 2009 r., 174 płatników, łączna zaległość 159 848,6 tys. zł (plus odsetki 2 554,4 tys. zł); na 31 grudnia 2010 r., 172 płatników, łączna zaległość 255 086,3 tys. zł (plus odsetki 726,5 tys. zł). [str. 25 *Informacji*]

10. W okresie objętym kontrolą, na podstawie art. 318 ust. 5 *ustawy POŚ*, Marszałek Województwa wydał 21 decyzji o odroczeniu terminu płatności opłat za korzystanie ze środowiska. Decyzje te spełniały wymagania, o których mowa w art. 318 ust. 5 *ustawy POŚ*.

Łączna kwota odroczonych opłat wyniosła 253 361,2 tys. zł (tj. 37,1 % kwoty opłat wyegzekwowanych). Zaległości z tytułu odroczonych opłat w 2008 r. wynosiły łącznie 54 280 tys. zł, w 2009 r. - 101 000,6 tys. zł, a w 2010 r. - 98 080,5 tys. zł. [str. 25 *Informacji*]

11. W wyniku działań windykacyjnych, podjętych przez Urząd wyegzekwowano w badanym okresie łącznie 15 101,9 tys. zł (w tym w 2008 r. 3 289,5 tys. zł, w 2009 r. 6 553,4 tys. zł, w 2010 r. 5 259,0 tys. zł).

Urząd Marszałkowski nie w pełni wywiązywał się z obowiązku systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych⁹. W odniesieniu do 10 największych dłużników (wg stanu na 31 grudnia 2010 r.), Urząd wysyłał upomnienia w terminach od 2 do 96 dni od dnia zweryfikowania wysokości opłaty lub uprawomocnienia się decyzji wydanej w trybie art. 288 ust. 1 *ustawy POŚ*. Tytuły wykonawcze dotyczące powyższych dłużników były wystawiane w terminie od 14 dni do 6 m-cy od dnia otrzymania potwierdzenia o odebraniu przez zobowiązanego upomnienia.

W toku kontroli NIK zidentyfikowano 6 przypadków nie dotrzymania terminu¹⁰ wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, określonego w art. 285 ust. 2 *ustawy POŚ*, a 33 podmioty nie przedłożyły wykazów zawierających informacje i dane wykorzystywane do ustalenia wysokości tych opłat – w terminie określonym w art. 285 ust. 2 oraz w art. 286 ust. 1 tej *ustawy*.

⁹ § 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

¹⁰ Do końca miesiąca następnego po upływie półrocza, tj. dla I półrocza do końca lipca a dla II półrocza do końca stycznia.

Stwierdzone opóźnienia we wnoszeniu opłat wynosiły od 7 do 431 dni. Opóźnienia w przedkładaniu wykazów wynosiły od jednego do 16 dni, przy czym w dwóch przypadkach, opóźnienia w przedkładaniu wykazów wyniosły 7 m-cy i 22 dni oraz jeden rok (w obu tych przypadkach Urząd wysyłał pisma ponagląjące). [str. 25 *Informacji*]

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

- 1) Wejście w życie ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* oznaczało likwidację gminnych funduszy ochrony środowiska. Jednocześnie został wprowadzony obowiązek wydatkowania środków finansowych na zadania z zakresu ochrony środowiska, w wysokości wpływów pozyskanych przez gminy, na zasadach analogicznych jak przychody zlikwidowanych funduszy.
- 2) Zdaniem NIK, brak planowania zadaniowego w gospodarowaniu środkami gminnych funduszy ochrony środowiska stanowił jedną z przyczyn niepełnego wykorzystania tych środków. W świetle ustaleń niniejszej kontroli, aktualny pozostaje wniosek NIK sformułowany pod adresem skontrolowanych gmin, dotyczący sporządzania rocznych szczegółowych planów przychodów i wydatków (w ujęciu rzeczowym) środków przeznaczonych na ochronę środowiska. Plany te powinny uwzględniać gminne programy ochrony środowiska oraz zadania do wykonania, zarówno w perspektywie rocznej, jak i długoterminowej.
- 3) W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Marszałka Województwa Mazowieckiego, NIK wniosła m.in. o:
 1. Systematyczną kontrolę terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, określonego w § 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r.*
 2. Prowadzenie działań windykacyjnych wobec podmiotów zalegających z wnoszeniem opłat za korzystanie ze środowiska, bez zbędnej zwłoki.
 3. Kontynuację działań w celu aktualizacji bazy danych o podmiotach gospodarczych korzystających ze środowiska na terenie województwa mazowieckiego.
- 4) Ważniejsze wnioski pokontrolne skierowane przez NIK do organów wykonawczych gmin dotyczyły:

1. Pełnego wykorzystywania środków finansowych, pozyskiwanych z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, wyłącznie na cele określone w art. 400a ustawy *POŚ*.
2. Prowadzenia prawidłowej ewidencji środków pozyskiwanych w ramach korzystania ze środowiska.
3. Spowodowania uchwalenia gminnych *programów ochrony środowiska* zgodnie z przepisami art. 17 ustawy *POŚ*.
4. Prawidłowego wydawania decyzji dotyczących usuwania drzew i krzewów.
5. Dokonywania weryfikacji nasadzeń zastępczych.
6. Przestrzegania terminów wydawania decyzji administracyjnych określonych w *Kodeksie postępowania administracyjnego*.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Zasady gospodarowania wpływami z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych z tego tytułu, zostały określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Do 31 grudnia 2009 r. wpływy z tych opłat były przychodami funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych). W okresie objętym kontrolą NIK, z dniem 1 stycznia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*. Zgodnie z art. 16 tej ustawy zostały zlikwidowane powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a środki pieniężne, należności i zobowiązania zostały włączone do budżetów powiatów i gmin.

Do 31 grudnia 2009 r., zgodnie z art. 401 ustawy *POŚ*, przychodami funduszy były wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych, a także z tytułu kwot pieniężnych uzyskanych na podstawie decyzji, o której mowa w art. 362 ust. 3 ustawy *POŚ*. Na podstawie art. 402 ust. 1 ustawy *POŚ*, Zarząd województwa oraz wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi wyodrębnione rachunki bankowe w celu gromadzenia i redystrybucji wpływów, o których mowa w art. 401 ust. 1 ustawy *POŚ*. Wpływy te, powiększone o przychody z oprocentowania rachunków bankowych i pomniejszone o opłaty poniesione na egzekucję należności oraz o koszty obsługi rachunków bankowych, były przekazywane na rachunki bankowe funduszy, w terminie do końca następnego miesiąca po ich wpływie na rachunki zarządu województwa i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Zgodnie z art. 402 ust. 4-6 ustawy *POŚ* ma przychody gminnego funduszu składało się:

- 20 % wpływów z tytułu opłat i kar, pochodzących od podmiotów działających na terenie danej gminy (art. 402 ust. 4),
- całość wpływów z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów na terenie gminy, (art. 402 ust. 5),
- 50 % wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów na

obszarze gminy (art. 402 ust. 6),

Szczegółowe przeznaczenie gminnych funduszy ochrony środowiska zostało określone w art. 406 *ustawy POŚ*. Zgodnie z tym przepisem środki gromadzone w ramach funduszy mogły być przeznaczone m.in. na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej;
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi;
- przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;
- przedsięwzięcia związane z ochroną wód;
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Od 1 stycznia 2010 r., zgodnie z art. 403 *ustawy POŚ*: do zadań własnych gmin (ust. 2) należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszonych o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy (art. 400a wprowadzony od 1 stycznia 2010 r., określa m.in. zakres finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej przez gminy i powiaty).

Aktem normatywnym regulującym zasady finansów jednostki samorządu terytorialnego jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹. Stosownie

¹¹ Dz. U. Nr 157, poz.1240 ze zm.(obowiązuje od 1 stycznia 2010 r. Do końca 2013 r. obowiązują niektóre przepisy ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 1240 ze zm.)

do postanowień powołanej ustawy, uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego określa m.in. wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji wydatków, z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych (art. 236 ust. 1). W toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązują zasady gospodarki finansowej określone w Dziale V rozdział 4 (art. 247 - 264). Zlecanie zadań - stosownie do postanowień art. 254 pkt 4 - powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.

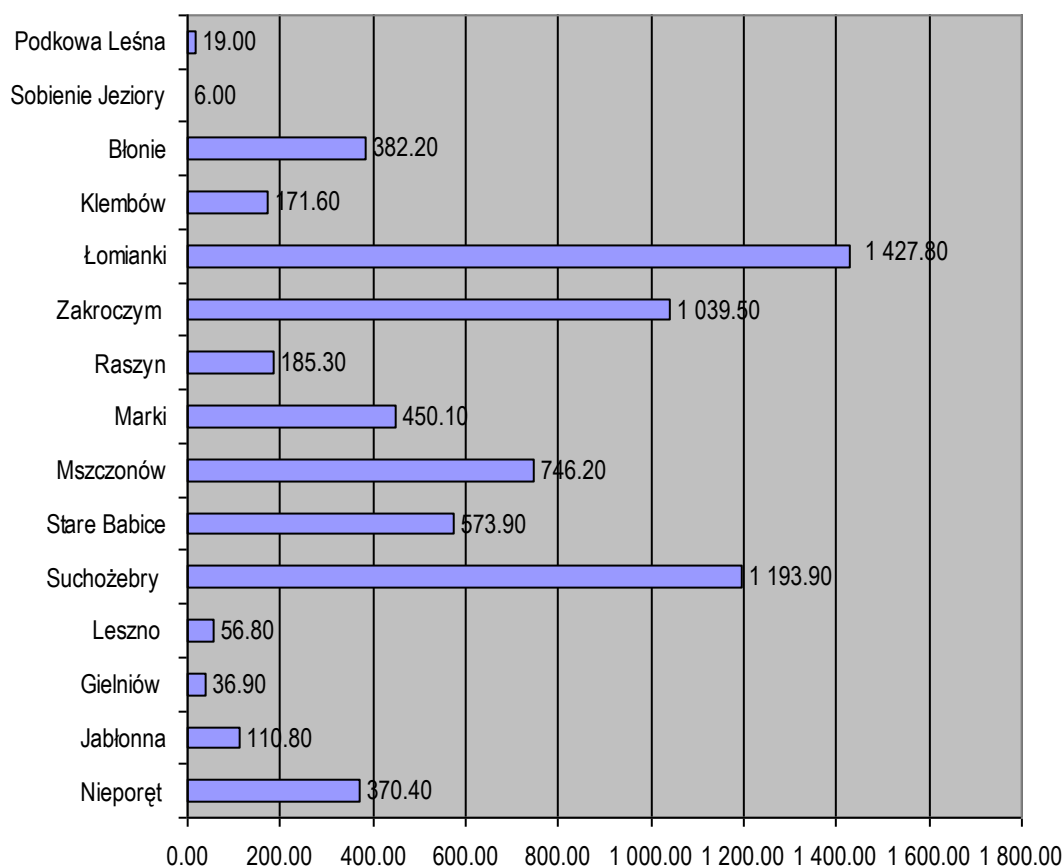
3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Urzędy Gmin

3.2.1.1. Przychody gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Głównym źródłem przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska w latach 2007-2009 w badanych jednostkach były środki przekazywane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego (UM) pochodzące z opłat naliczanych za korzystanie ze środowiska, wnoszonych przez podmioty działające na terenie gminy. W 9 na 15 badanych gmin, wpływy z UM stanowiły od 80 do 100% budżetu funduszu. Wielkość kwoty środków przekazywanych przez UM do GFOŚiGW wynikała z łącznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorców z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza, poboru wody i odprowadzania ścieków. Gminy nie miały wpływu na wysokość przekazywanych im środków z tego tytułu. W tabeli nr 1 przedstawiono łączną wysokość środków funduszy w latach 2007 - 2009 w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego objętych kontrolą.

**Przychody GFOŚiGW kontrolowanych gmin
łącznie w latach 2008-2010 (tys. zł)**

W przypadku Łomianek, Nieporętu i Błonia znaczny udział w dochodach GFOŚiGW (odpowiednio 88%, 45%, 40,5%) miały środki z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów. Wydawanie decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, jak również prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących usuwania drzew i krzewów bez wymaganego zezwolenia - należy do zadań gminy.

W przypadku Łomianek, w których łączne wpływy GFOŚiGW z powyższego tytułu wyniosły 1 286,7 tys. zł (w tym: w 2007 r. - 975,1 tys. zł, w 2009 r. - 311,6 tys. zł), nie stwierdzono nieprawidłowości w naliczeniu opłat i kar. Kontrola wykazała jednak praktyczny brak planowania wykorzystania środków funduszu. Coroczne wpływy za usuwanie drzew i krzewów planowano bowiem na poziomie 5 tys. zł, natomiast rzeczywiste przychody w latach 2007 i 2009 stanowiły ponad 90% całego budżetu funduszu.

W latach 2007-2009 łączne przychody GFOŚiGW gminy Błonie w związku z wydanymi decyzjami w sprawie usunięcia drzew i krzewów wynosiły 153,0 tys. zł,

w tym: w 2007 r. - 90,4 tys. zł, w 2008 r. - 25,6 tys. zł, w 2009 r. - 38,9 tys. zł. Plany przychodów funduszu nie były jednak odpowiednio korygowane, pomimo uzyskiwania faktycznych wpływów znacząco wyższych niż określone w uchwałach budżetowych gminy, np. w budżecie na 2008 r. urząd gminy nie zmienił planu przychodów z 50,0 tys. zł do 108,0 tys. zł, pomimo stosownego upoważnienia wydanego przez radę miejską.

3.2.1.2. Opłaty i kary z usunięcie drzew i krzewów

W toku kontroli NIK zostały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące wydawania decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, jak również nieprawidłowości w postępowaniach administracyjnych w sprawach dotyczących usuwania drzew i krzewów bez wymaganego zezwolenia. I tak, Urząd Gminy Leszno zaniechał kontynuowania postępowania dotyczącego nielegalnej wycinki drzew na działce w miejscowości Marianów pomimo że dysponował informacjami potwierdzającymi ten fakt¹².

W wyniku kontroli na terenie działki w Starych Babicach i wszczętego postępowania administracyjnego, Wójt Gminy Stare Babice decyzją z 23 listopada 2009 r.¹³ ustalił karę za wycinkę drzewa w kwocie ok. 49,0 tys. zł, przy czym decyzja ta nie została doręczona stronie. Dopiero w trakcie kontroli NIK, Urząd skierował do właścicieli działki zawiadomienie o toczącym się postępowaniu administracyjnym¹⁴.

W latach 2007-2010 (do 30 września), Wójt Gminy Raszyn wydał łącznie 327 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, z czego w 321 przypadkach (98,2%) odstąpił od pobrania opłaty, natomiast w 6 (1,8%) odroczył termin uiszczenia opłaty na okres 3 lat. Przeprowadzona w toku kontroli szczegółowa analiza 31 postępowań administracyjnych, które zakończyły się wydaniem decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów (w tym wszystkich 6 decyzji odraczających termin uiszczenia opłaty) wykazała, że :

- w jednej decyzji zezwolono na wycięcie drzewa wnioskodawcy, który podczas prac ziemnych uszkodził system korzeniowy drzewa, odstąpiono bezpodstawnie od pobrania naliczonej opłaty; za zniszczenie drzewa należało bowiem stosownie do art. 88 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 89 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody* nałożyć administracyjną karę pieniężną w wysokości trzykrotnej opłaty tj. 15,6 tys. zł;

¹² Wyniki oględzin przeprowadzonych przez pracowników Urzędu w dniu 4 maja 2009 r.

¹³ Decyzja Wójta Gminy Stare Babice została wydana po 560 dniach od dnia otrzymania decyzji SKO w Warszawie rozpatrującego odwołanie w tej sprawie, tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 35 § 3 kpa.

- w 2 decyzjach, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 84 ust. 1 i 2 *ustawy OOP*, odstąpiono od naliczenia opłaty (odpowiednio w wysokości 278,0 tys. zł i 58,5 tys. zł), przy czym w jednej z tych decyzji nie wskazano podstawy prawnej oraz przyczyn odstąpienia od naliczenia;
- w 4 decyzjach odstąpiono od pobrania opłat w łącznej wysokości 313,1 tys. zł powołując art. 86 ust. 1 pkt 7 *ustawy OOP*, podczas gdy z dokumentacji nie wynikało czy drzewa wyrosły na nieruchomości po zakwalifikowaniu jej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele budowlane;
- w 12 decyzjach odstąpiono od pobrania opłat w łącznej wysokości 358,3 tys. zł, powołując art. 86 ust. 1 pkt 9 *ustawy OOP*, podczas gdy z dokumentacji nie wynikało czy przyczyny obumarcia drzew i krzewów były niezależne od posiadacza nieruchomości;
- na 25 decyzji, w których zobowiązano wnioskodawcę do dokonania nasadzeń zastępczych, do czasu kontroli NIK Urząd zweryfikował nasadzenia jedynie w 7 przypadkach; w pozostałych 18 przypadkach (w tym 5, w których odroczone termin uiszczenia opłaty) nie przeprowadzono takiej weryfikacji;
- w 19 decyzjach nieprawidłowo naliczono kwotę opłaty, przy czym w 2 przypadkach nie została określona kwota należnej opłaty (łącznie 337,2 tys. zł).

Pracownik Gminy Raszyn prowadzący postępowania w sprawach usuwania drzew i krzewów, nie posiadał odpowiedniego przygotowania do wykonywania powierzonych obowiązków. Brak było nadzoru merytorycznego nad prowadzeniem tych postępowań ze strony osoby, która podpisywała decyzje administracyjne z upoważnienia Wójta Gminy.

Gmina Klembów zaniechała egzekwowania odsetek należnych z tytułu nieterminowego przekazywania na konto GFOŚiGW opłat za wydanie zgody na usunięcie drzew i krzewów (2 przypadki, łączna kwota odsetek wyniosła 924,2 zł). Należne środki zostały uzyskane przez Gminę w trakcie kontroli NIK.

3.2.1.3. Wydatkowanie zgromadzonych środków

NIK stwierdziła niskie i niepełne wykonywanie planów wydatków GFOŚiGW w większości badanych gmin (tabela nr. 2). Skrajnym przypadkiem była Gmina Podkowa Leśna, która w latach 2007 – 2009 nie dokonała żadnego wydatku z GFOŚiGW. Według

¹⁴ Pismo z 26 sierpnia 2010 r

wyjaśnień Burmistrza środki funduszu kumulowano na realizację programu usuwania azbestu¹⁵.

W przypadku gmin Gielniów, Leszno, Suchożebry, Mszczonów, Marki, Raszyn, Łomianki, Klembów, Błonie faktyczny stopień wykorzystania środków funduszu w każdym roku objętym kontrolą był znacznie niższy od kwot przyjętych w rocznych planach GFOŚiGW będącego załącznikiem do uchwały budżetowej rady gminy, bowiem w planach tych nie uwzględniano stanu środków zgromadzonych na koncie na początku roku (tabela nr 2).

Gminy nie opracowywały planów przychodów i wydatków funduszu na dany rok budżetowy w układzie rzeczowym (zadaniowym). Plan przychodów i wydatków był corocznie sporządzany w formie załącznika do uchwały budżetowej, w podziale tylko na przychody (wpływy z opłat różnych) oraz wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Tylko gminy Mszczonów i Nieporęt wydatkowały środki GFOŚiGW w oparciu o przyjęte regulaminy udzielania dotacji, z przeznaczeniem na cele określone w gminnych programach ochrony środowiska i planach gospodarki odpadami.

Gminy Zakroczym, Raszyn i Podkowa Leśna nie dysponowały aktualnymi gminnymi programami ochrony środowiska, zaopiniowanymi przez zarządy właściwych powiatów.

W gminach Suchożebry, Raszyn, Zakroczym, Błonie stwierdzono w kontrolowanym okresie przypadki finansowania z GFOŚiGW zadań nie wymienionych w art. 406 ustawy *POŚ*. Np. Gmina Suchożebry wydatkowała z niezgodnie z wymienionym przepisem łącznie 372,6 tys. zł, w tym m.in. 212,6 tys. zł na: budowę (modernizację) stacji wodociągowej w Krynicy oraz 150 tys. zł na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP Suchożebry.

Inne przypadki finansowania ze środków GFOŚiGW zadań nie wymienionych w art. 406 ustawy *POŚ*:

- gmina Raszyn wydatkowała 49,8 tys. zł na wylapywanie, leczenie, transport oraz przyjęcie do schroniska bezdomnych zwierząt,

¹⁵ W wyjaśnieniach z dnia 27 października 2010 r.

- gmina Zakroczym wydatkowała 8,2 tys. zł na odławianie zwierząt, utrzymanie w schroniskach dla bezdomnych psów i utylizację zwłok zwierzęcych oraz 252,5 tys. zł na dofinansowanie budowy wodociągów na terenie gminy,
- gmina Błonie dokonała 7 wydatków na łączną kwotę 10,5 tys. zł z przeznaczeniem na odławianie psów, zakup budy dla psa oraz na zakupy związane z organizacją zawodów wędkarskich.

W 2008 r. w Urzędzie Gminy Błonie został przekroczony limit wydatków z GFOŚiGW zapisany w uchwale budżetowej: według planu wydatki miały wynieść 170 tys. zł, natomiast faktycznie Urząd wydał 189,0 tys. zł. Również gmina Leszno w latach 2007 – 2009 przekroczyła limit wydatków określonych w uchwale budżetowej. (tabela nr 2)

3.2.1.4. Zamówienia publiczne

W 7 gminach (Leszno, Sobienie Jeziory, Gielniów, Jabłonna, Klembów, Raszyn, Mszczonów) wszystkie wydatki ze środków GFOŚiGW były realizowane w oparciu o art. 4 ust. 8 *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁶ tj. z pominięciem trybów określonych w ustawie. Podobnie gminy Stare Babice i Łomianki w związku z niską wartością zakupów w okresie objętym kontrolą większość zamówień finansowanych z funduszu dokonywały w oparciu o ww. przepis. W przypadku gminy Stare Babice na 32 sfinansowane zadania z zakresu ochrony środowiska wybór wykonawcy jednego zadania został przeprowadzony w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z art. 10 ust. 1 i art. 39 *ustawy Pzp*. Gmina Łomianki na 53 zamówienia publiczne zrealizowane w latach 2007 - 2010 ze środków GFOŚiGW tylko w 5 przypadkach przeprowadziła postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego.

W badanym okresie gminy Suchożebry i Zakroczym udzieliły po 5 zamówień publicznych, na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska współfinansowanych ze środków funduszu. Gmina Marki wszystkie zamówienia ze środków GFOŚiGW zrealizowała w oparciu o tryb przetargu nieograniczonego a gmina Nieporęt w badanym okresie podpisała dziewięć umów, w tym trzy umowy zawarto po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego (art.10 ust 1 i art.39 *ustawy Pzp*) i sześć umów podpisano na podstawie art. 4 ust. 8 *ustawy Pzp*.

¹⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz.759 ze zm., dalej także: *Pzp*.

Ww. postępowania w gminach Łomianki, Stare Babice, Suchożebry, Zakroczym, Marki, Nieporęt przeprowadzono zgodnie z przepisami *ustawy Pzp* oraz wewnętrznymi regulaminami dotyczącymi zamówień publicznych.

Gmina Błonie w latach 2008 i 2009 ze środków GFOŚiGW wydatkowała łącznie kwotę 98,8 tys. zł, (w tym: w 2008 r. 36,3 tys. zł, w 2009 r. 62,5 tys. zł) na wywóz i unieszkodliwianie odpadów azbestowych od mieszkańców miasta i gminy. W 2009 r. bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego gmina Błonie podpisała umowę z dnia 21 października 2009 r. nr 301/2009 z firmą K-G&S Sp.J. dotyczącą wywozu i unieszkodliwianie odpadów azbestowych na kwotę, 65,3 tys. zł brutto, (61,0 tys. zł netto), z naruszeniem art. 3 ust. 1 pkt 1 *ustawy Pzp*. Według wyjaśnień Zastępcy Burmistrza¹⁷, nieprawidłowość ta była spowodowana ewidentną pomyłką pracowników.

3.2.1.5. Sprawozdawczość

W sprawozdaniach z wykonania planów finansowych funduszy celowych (Rb-33) oraz w sprawozdaniach z gospodarowania gminnym funduszem ochrony środowiska (OŚ-4g) zarówno przychody jak i wydatki GFOŚiGW gmin Gielniów, Zakroczym, Sobienie Jeziory były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej. Ww. sprawozdania, zostały sporządzone i wysłane adresatom (Regionalna Izba Obrachunkowa i Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego) w obowiązujących terminach. Terminy przekazania sprawozdań: Rb-33 (półroczne) - 24 dni po upływie okresu sprawozdawczego, Rb-33 (roczne) - do 25 lutego roku następnego, OŚ-4g - do 21 lutego roku następnego.

W pozostałych 12 badanych gminach sprawozdania były sporządzane nierzetelnie lub przekazywane z opóźnieniem od 3 do 17 dni w stosunku do terminów. Stwierdzone błędy w sprawozdaniach dotyczyły m.in.:

- W sprawozdaniu Rb-33 za 2007 r. gmina Suchożebry wykazała wielkości pierwotnych planów w §4210 i w §4300, bez uwzględnienia dokonanych w ciągu roku zwiększeń. W sprawozdaniach OŚ-4g za rok 2008 i 2009 niewłaściwie przyporządkowano wielkości zrealizowanych wydatków w rozbiu na poszczególne dziedziny ochrony środowiska.

¹⁷ Pismo OŚ-7620/93/2010 z 11 listopada 2010 r.

- W gminie Łomianki stwierdzono błąd w przypadku sprawozdania OŚ-4g za 2007 r. (pomimo korekty z 16 lutego 2007 r.), bowiem zamiast w pozycji wpływy „opłaty kary za usuwanie drzew i krzewów” kwotę 979 tys. zł wpisano w pozycji „inne”.
- Analiza opracowanych sprawozdań OŚ-4g gminy Nieporęt wykazała, że do sprawozdań za 2007 i 2008 r. były przekazywane korekty, spowodowane błędami w określeniu wielkości wpływów „z tytułu opłat” i „innych”. Sprawozdanie za 2007 r., jak i jego korekta, zawierały w wierszu 10.1. błędną kwotę 34 336 zł zamiast 44 720 zł (wynik sumowania wierszy 13.1 i 14.1) oraz w wierszu 10.2 nie wpisana była kwota 2 562 zł (uwzględniona w wierszu 14.2).
- W sprawozdaniach Rb-33 i OŚ-4g gminy Mszczonów, kwoty wpływów i wydatków funduszu we wszystkich okresach sprawozdawczych były prawidłowe, za wyjątkiem 2008 r. gdzie w sprawozdaniu Rb-33 wykazano wydatki w kwocie 278.663,58 zł; a w sprawozdaniu OŚ-4g w kwocie 390.302 zł oraz w sprawozdaniach Rb-33 i OŚ-4g za ten sam okres wykazano dochody funduszu w kwocie 293.674,19 zł, podczas gdy w ewidencji księgowej wykazano 283.379,01 zł.

Umieszczenie w sprawozdaniu danych niezgodnych z ewidencją księgową stanowił naruszenie § 9 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*¹⁸.

3.2.1.6. Likwidacja gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W pierwszym kwartale 2010 r. rady gmin wszystkich kontrolowanych jednostek zmieniły budżety na 2010 r. z uwagi na likwidację Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*. Urzędy gmin wystąpiły do banku prowadzącego rachunki gminy z dyspozycją przekazania środków pozostałych na rachunku funduszu wraz z odsetkami na rachunek bieżący Urzędu oraz prośbą o likwidację rachunku w tym samym dniu. Niewykorzystane środki z kont GFOŚiGW zostały przeniesione na konta dochodów bieżących urzędów i zaewidencjonowane w rozdziale 900 19 klasyfikacji budżetowej. Środki jak i wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska będą mogły być wykorzystane zgodnie z art. 403 ust. 2 *ustawy POŚ*: na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

¹⁸ Dz. U. nr 115, poz. 781 ze zm.

w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszonych o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

3.2.1.7. Inne nieprawidłowości

NIK stwierdziła również nieprawidłowości dotyczące stosowania przepisów *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*¹⁹ oraz *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowość*²⁰ m. in.

- wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 20 ust. 1 *ustawy o rachunkowości*: gmina Raszyn nie zaewidencjonowała²¹ należności GFOŚiGW w kwocie 193,9 tys. zł wynikającej z ostatecznej decyzji nakładającej administracyjną karę pieniężną za usunięcie 21 szt. drzew bez wymaganego zezwolenia.
- urząd gminy Zakroczym w latach 2008 i 2009, na podstawie dyspozycji Skarbnika Gminy, przelewał środki z GFOŚiGW na rachunek główny budżetu Gminy. Środki te po kilku dniach były zwracane na konto GFOŚiGW. W 2008 r. powyższa operacja na kontach została przeprowadzona jednorazowo, na kwotę 100 tys. zł. W 2009 r. przelewy i zwroty środków na konto funduszu były realizowane sześciokrotnie, na łączną kwotę 286 tys. zł. Według wyjaśnień Skarbnika Gminy, przelewane w ten sposób środki wykorzystywane były na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne pracowników Urzędu Gminy, natomiast po uzyskaniu wpływów na konto główne Urzędu - natychmiast zwracane.
- stwierdzono nieprawidłowości w księgowaniu wydatków gminy Raszyn ponoszonych ze środków GFOŚiGW za usługi dotyczące ochrony środowiska.²² Wydatki poniesione na zapłacenie należności ujętych w 6 fakturach w 2008 r. w łącznej kwocie 100 tys. zł oraz 4 fakturach w 2009 r. w łącznej kwocie 64 tys. zł, niezgodnie z dekreacją Skarbnika Gminy - zostały wydatkowane ze środków funduszu. Według wyjaśnień Skarbnika Gminy przyczyną zapłacenia tych faktur z konta funduszu był brak środków finansowych na koncie głównym, a dekreacja klasyfikacji budżetowej na fakturach nie została poprawiona omyłkowo.

¹⁹ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

²⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

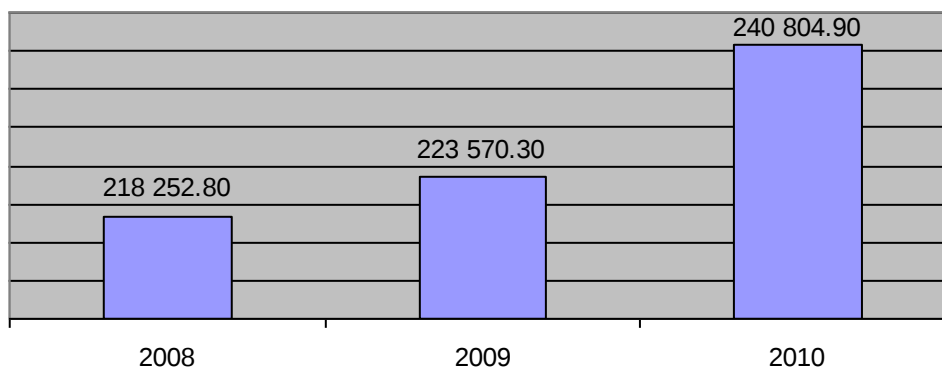
²¹ Według stanu na dzień 21 kwietnia 2009r., w którym decyzja stała się ostateczna, gdyż ukarany nie dotrzymał terminu na wniesienie skargi do sądu administracyjnego.

- stwierdzono przypadki klasyfikowania przez gminę Błonie wydatków niezgodnie z przepisami *rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*. W latach 2008-2010, wydatki w łącznej kwocie 89,5 tys. zł na zakup materiałów dokonane przez Zakład Usług Komunalnych zostały zaliczone do § 4300 (zakup pozostałych usług) zamiast do § 4210 (zakup materiałów i wyposażenia).

3.2.2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego

W okresie badanym przez NIK Urząd zgromadził, z tytułu opłat za gospodarcze korzystania ze środowiska, środki w łącznej wysokości 682 628 tys. zł (w tym w 2008 r. 218 252,8 tys. zł; w 2009 r. 223 570,3 tys. zł oraz w 2010 r. 240 804, 9 tys. zł). Pozostałe wpływy m.in. z tytułu odsetek za nieterminowe wpłaty oraz odzyskane koszty postępowań egzekucyjnych wyniosły łącznie 16,4 tys. zł.

Wysokość opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska zgromadzonych przez Urząd (tys. zł)

3.2.2.1. Pobór opłat za korzystanie ze środowiska

Urząd Marszałkowski posiadał bazę podmiotów korzystających ze środowiska na terenie województwa mazowieckiego, utworzoną w oparciu o wykazy przedkładane Marszałkowi Województwa przez podmioty gospodarcze, zawierające informacje i dane, o których mowa w art. 287 *ustawy POŚ*, stanowiące podstawę do ustalenia wysokości

²² Faktury dotyczyły m.in. usług: dokumentacja stacji uzdatniania wody, przekazanie materiałów do wydania wniosku o wydanie decyzji administracyjnej, selektywna zbiórka odpadów, wykonanie sieci wodociągowej, nadzór autorski nad realizacją i realizacja stacji uzdatniania wody.

opłat. W wyniku współpracy Urzędu z Mazowieckim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska (WIOŚ), baza ta była aktualizowana. Podstawą aktualizacji były zarządzenia pokontrolne WIOŚ dotyczące przestrzegania przez skontrolowane podmioty obowiązków finansowych i sprawozdawczych w zakresie opłat środowiskowych, jak również wymogów w zakresie ochrony środowiska, wpływające na wysokość deklarowanych opłat. W ocenie NIK, pomimo działań podejmowanych przez Urząd, opisana wyżej baza danych uniemożliwia określenie rzeczywistej liczby podmiotów zobowiązanych do złożenia wykazów w poszczególnych okresach rozliczeniowych.

W toku kontroli NIK przeprowadzono analizę naliczania opłat w oparciu o wyłonioną próbę obejmującą 72 podmioty gospodarcze. Wyboru próby dokonano metodą statystyczną w 4 grupach reprezentujących wszystkie formy korzystania ze środowiska, tj. emisję zanieczyszczeń do atmosfery, składowanie odpadów, pobór wód i odprowadzanie ścieków - w każdym z kolejnych okresów rozliczeniowych. Ustalono, że 6 podmiotów nie dotrzymało terminu²³ wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, określonego w art. 285 ust. 2 *ustawy POŚ*, a 33 podmioty nie przedłożyły wykazów zawierających informacje i dane wykorzystywane do ustalenia wysokości tych opłat – w terminie określonym w art. 285 ust. 2 oraz w art. 286 ust. 1 tej *ustawy*.

Stwierdzone opóźnienia we wnoszeniu opłat wynosiły od 7 do 431 dni. Opóźnienia w przedkładaniu wykazów wynosiły od jednego do 16 dni, przy czym zidentyfikowano dwa przypadki, w których opóźnienia w przedkładaniu wykazów wyniosły 7 m-cy i 22 dni oraz jeden rok (w obu tych przypadkach Urząd wysyłał pisma ponagląjące). W przypadkach wnoszenia opłat z opóźnieniem, Urząd naliczał z tego tytułu odsetki za zwłokę.

W kontrolowanym okresie Marszałek Województwa wydał 101 decyzji w trybie art. 288 ust.1 *ustawy POŚ*²⁴, ustalających opłaty na łączną kwotę 16 270,0 tys. zł. Na podstawie analizy 10 z tych decyzji, NIK nie wnosi uwag do prawidłowości ustalenia wysokości należnych opłat.

Ponadto, Marszałek Województwa wydał, na podstawie art. 318 ust. 5 *ustawy POŚ*, 21 decyzji dotyczących odroczenia terminu płatności opłat za korzystanie ze środowiska.

²³ Do końca miesiąca następnego po upływie półrocza, tj. dla I półrocza do końca lipca a dla II półrocza do końca stycznia.

²⁴ T.j. wymierzanie opłat za korzystanie ze środowiska na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Decyzje te zostały wydane na podstawie wniosków spełniających wymogi określone w art. 318 ust. 3 *ustawy POŚ*, złożonych przez podmioty korzystające ze środowiska. Łączna kwota odroczonych opłat wyniosła 253 361,2 tys. zł (tj. 37,1 % kwoty opłat wyegzekwowanych).

3.2.2.2. Egzekwowanie należności

W wyniku analizy bazy danych płatników, prowadzonej przez Urząd (należności powyżej kwoty 500 zł), NIK stwierdziła systematyczne narastanie stanu zaległości z tytułu wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Według stanu na 1 stycznia 2008 r., z opłatami zalegało 449 płatników, a łączna kwota zaległości wynosiła 51 235,1 tys. zł (plus odsetki 279,4 tys. zł); na 31 grudnia 2008 r., 369 płatników, łączna zaległość 90 498,8 tys. zł (plus odsetki 4 476,3 tys. zł); na 31 grudnia 2009 r., 174 płatników, łączna zaległość 159 848,6 tys. zł (plus odsetki 2 554,4 tys. zł); na 31 grudnia 2010 r., 172 płatników, łączna zaległość 255 086,3 tys. zł (plus odsetki 726,5 tys. zł). W zaległościach Urząd wykazywał również opłaty, którym zgodnie z decyzją Marszałka odroczono termin płatności. (opisane szerzej w punkcie 3.2.2.2. *mniejszej Informacji*). Kwoty opłat, którym odroczono termin płatności w 2008 r. wynosiły łącznie 54 280 tys. zł, w 2009 r. 101 000,6 tys. zł, a w 2010 r. 98 080,5 tys. zł.

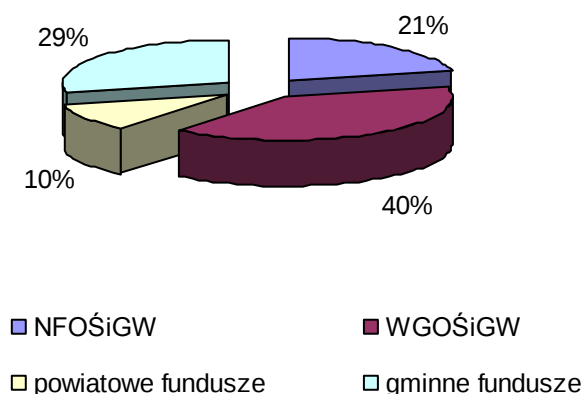
W wyniku działań windykacyjnych podjętych przez Urząd Marszałkowski wyegzekwowano w badanym okresie łącznie 15 101,9 tys. zł (w tym w 2008 r. 3 289,5 tys. zł, w 2009 r. 6 553,4 tys. zł, w 2010 r. 5 259,0 tys. zł). Ustalenia kontroli NIK wskazują jednak na niepełną realizację przez Urząd obowiązku systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, o którym mowa w § 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*²⁵. W odniesieniu do 10 największych dłużników (wg stanu na 31 grudnia 2010 r.), Urząd wysyłał upomnienia w terminach od 2 do 96 dni od dnia zweryfikowania wysokości opłaty lub uprawomocnienia się decyzji wydanej w trybie art. 288 ust. 1 *ustawy POŚ*. Tytuły wykonawcze dotyczące powyższych dłużników były wystawiane w terminie od 14 dni do 6 m-cy od dnia otrzymania potwierdzenia o odebraniu przez zobowiązanego upomnienia.

²⁵ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

3.2.2.3. Redystrybucja zgromadzonych środków

Badaniem kontrolnym NIK objęto podział wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska za lipiec 2008 r. i za styczeń 2009 r. Urząd Marszałkowski dokonał podziału zgromadzonych środków zgodnie, z art. 402 ust. 1 do ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*²⁶, na poszczególne fundusze. W badanym okresie Urząd przekazał łącznie: do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 144 562,8 tys. zł (21,2%), do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 268 415,2 tys. zł (39,3%), do funduszy powiatowych 67 584,7 tys. zł (9,9%) oraz do gminnych 194 975,6 tys. zł (28,6%).

Podział środków zgromadzonych przez Urząd

Przed przekazaniem na rachunki NFOŚiGW i WFOŚiGW wpływów z opłat wymierzonych w drodze decyzji, o których mowa w art. 288 ust. 1 ustawy *POŚ*, Zarząd Województwa Mazowieckiego pomniejszył je o 10%, a uzyskaną z tego tytułu w latach 2008 – 2010 łączną kwotę 345,1 tys. zł przeznaczył na tworzenie i modyfikację baz danych dotyczących podmiotów korzystających ze środowiska (144,2 tys. zł) oraz na zatrudnienie osób zajmujących się kontrolą oraz windykacją opłat za korzystanie ze środowiska (195,1 tys. zł).

²⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm., dalej także: *ustawa POŚ*.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Na etapie przygotowania kontroli wykorzystano m.in. ustalenia z kontroli przeprowadzonej w 2008 r. przez NIK Delegaturę w Łodzi (P/09/153) „*Gromadzenie i podział środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz gospodarowanie środkami powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.*” Powyższa kontrola została przeprowadzona w 6 urzędach marszałkowskich, 7 Wojewódzkich Inspektoratach Ochrony Środowiska, 7 starostwach powiatowych i 21 urzędach gmin, w tym 4 urzędach miast działających na prawach powiatu. Kontrola nie objęła wówczas województwa mazowieckiego. W jej wyniku stwierdzono w urzędach marszałkowskich m.in. występowanie nieprawidłowości związanych z gromadzeniem i podziałem na poszczególne fundusze wpływów z tytułu opłat wnoszonych przez podmioty za korzystanie ze środowiska, podejmowanie z opóźnieniem czynności windykacyjnych w stosunku do dłużników nie wnoszących opłat. Z kolei nieprawidłowości w urzędach gmin dotyczyły m.in. wydatkowania gminnych funduszy niezgodnie z przeznaczeniem, nierzetelnego prowadzenia ewidencji księgowej tych funduszy, a także niewłaściwego prowadzenia postępowań w sprawie wydawania zezwoleń na usuwanie drzew lub krzewów.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

1. Wyniki kontroli przedstawione zostały w 16 protokołach kontroli. Do ustaleń zawartych w tych protokołach kontroli gmin nie zgłoszono zastrzeżeń. Zastrzeżenia zgłoszono do protokołu kontroli Urzędu Marszałkowskiego, które zostały uznane przez kontrolera. Następnie NIK skierowała 16 wystąpień pokontrolnych do jednostek kontrolowanych. Zastrzeżenia do ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniach nie zostały zgłoszone.

2. W odpowiedziach na wystąpienia pokontrolne kierownicy jednostek kontrolowanych poinformowali o przyjęciu do realizacji wszystkich wniosków skierowanych przez NIK. Wójtowie gmin (burmistrzowie) informowali m.in. o:

- zintensyfikowaniu działań mających na celu weryfikację wydanych decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów z odroczonymi terminami płatności, pod kątem zasadności rozpoczęcia procesu windykacji należności,
- starannym planowaniu przychodów i wydatków środków przeznaczonych na ochronę środowiska w powiązaniu z corocznie sporządzanym budżetem gminy,
- zobowiązaniu pracowników do przestrzegania procedur związanych z wydawaniem decyzji na usunięcie drzew lub krzewów,
- podjęciu działań celem uchwalenia gminnych programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Marszałek Województwa Mazowieckiego poinformował m.in. że:

- wdrożono wewnętrzną „Instrukcję w sprawach czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa”, która zwiększa częstotliwość przeglądu zapisu na kontach płatników celem identyfikacji zaległości oraz określa terminy wystawiania i wysyłania upomnień oraz tytułów wykonawczych,
- w ramach identyfikacji nowych podmiotów korzystających ze środowiska będą organizowane i prowadzone bezpłatne szkolenia dla podmiotów gospodarczych, oraz prowadzona będzie akcja informacyjna w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska,
- prowadzone będą postępowania wyjaśniające w stosunku do podmiotów mających zaległości w sprawozdawczości.

3. W wyniku ustaleń w urzędach gmin stwierdzono popełnienie czynów wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w związku z czym skierowano 3 zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Warszawie.

4. Skierowano jedno zawiadomienie o nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych z art. 61 § 1 KKS i art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

5. Załącznik Nr 1 - Wykaz skontrolowanych podmiotów

1. Urząd Gminy Nieporęt, pl. Wolności 1, 05-126 Nieporęt
2. Urząd Gminy Jabłonna, ul. Modlińska 152, 05-110 Jabłonna
3. Urząd Gminy Gielniów, pl. Wolności 75, 26-434 Gielniów
4. Urząd Gminy Leszno, al. Wojska Polskiego 21, 05-084 Leszno
5. Urząd Gmin Suchożebry, ul. Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
6. Urząd Gminy Stare Babice, ul. Rynek 32, 05-082 Stare Babice
7. Urząd Miejski w Mszczonowie, pl. Piłsudskiego 1, 96-320 Mszczonów
8. Urząd Miasta w Markach, al. Marszałka Piłsudskiego 95, 05-270 Marki
9. Urząd Gminy Raszyn, ul. Szkolna 2a, 05-090 Raszyn
10. Urząd Gminy w Zakroczymiu, ul. Warszawska 7, 05-170 Zakroczym
11. Urząd Miejski w Łomiankach, ul. Warszawska 115, 05-092 Łomianki
12. Urząd Gminy Klembów, ul. Gen. F. Żymierskiego 38, 05-205 Klembów
13. Urząd Miejski w Błoniu, ul. Rynek 6, 05-870 Błonie
14. Urząd Gminy Sobienie Jeziory, ul. Garwolińska 16, 08-443 Sobienie Jeziory
15. Urząd Miejski w Podkowie Leśnej, ul. Akacyjowa 39/41, 05-807 Podkowa Leśna
16. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa

6. Załącznik Nr 2 - Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

Nieporęt

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Sławomir Maciej Mazur	26.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Katarzyna Skuza	09.01.2006	nadal

Jabłonna

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Olga Muniak	05.12.2006	nadal
2.	Skarbnik	Ewa Wądołowska	25.01.2007	14.10.2007
3.	Skarbnik	Beata Stolarska	15.10.2007	nadal

Gielniów

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Władysław Czarniecki	12.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Iwona Ptaszek	21.11.2005	nadal

Leszno

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Andrzej Cieślak	26.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	---	---	---

Suchożebry

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Jacek Świrski	06.12.2006	nadal
2.	Skarbnik	Agnieszka Klewka	27.07.1990	

Stare Babice

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Krzysztof Turek	06.12.2006	nadal
2.	Skarbnik	---	---	---

Mszczonów

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Burmistrz	Józef Grzegorz Kurek	13.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Jadwiga Barbulant	01.03.2003	nadal

Marki

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Burmistrz	Janusz Werczyński	12.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Sławomir Koc	22.04.1997	nadal

Raszyn

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Janusz Stanisław Rajkowski	30.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Liliana Kłos	14.09.2004	nadal

Zakroczym

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Burmistrz	Henryk Ruszczyk	06.12.2006	nadal
2.	Skarbnik	Teresa Graczyk	28.05.1998	nadal

Łomianki

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1	Burmistrz	Wiesław Pszczółkowski	04.12.2006	nadal
2.	Skarbnik	Iwona Malarowska	21.12.2006	07.11.2007
3.	Skarbnik	Ewa Rusak	08.11.2007	nadal

Klembów

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Kazimierz Rakowski	07.02.1993	nadal
2.	Skarbnik	Teresa Dzwonkowska	16.03.2000	nadal

Błonie

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do

1.	Burmistrz	Zenon Reszka	26.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	Halina Ziental	24.08.2000	nadal

Sobienie Jeziory

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Wójt	Stanisław Wirtek	29.11.2006	nadal
2.	Skarbnik	---	---	---

Podkowa Leśna

L.p.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	
			od	do
1.	Burmistrz	Andrzej Kościelny	20.11.2002	nadal
2.	Skarbnik	---	---	---

Marszałkiem Województwa Mazowieckiego jest od 10 grudnia 2001 r. Pan Adam Struzik.

7. Załącznik Nr 3 - Szczegółowe tabele nr 1 i nr 2

Tabela nr 1: Przychody GFOŚiGW w latach 2007 – 2009

Gmina	Przychody z Urzędu Marszałkowskiego tys. zł	Opłaty i kary za wycinkę drzew i krzewów tys. zł	Inne przychody tys. zł	Razem tys. zł	Udział % środków otrzymanych z UM w dochodach GFOŚiGW
Nieporęt	78,9	168,8	122,7 ²⁷	370,4	21,3%
Jabłonna	80,3	30,5	---	110,8	72,5%
Gielniów	35,6	1,3	---	36,9	96,5%
Leszno	52,6	0,15	4,1	56,8	92,6%
Suchożebry	1 193,9	---	---	1 193,9	100%
Stare Babice	558,2	7,6	8,1	573,9	97,2%
Mszczonów	334,0	10,0	402,2 ²⁸	746,2	44,7%
Marki	388,6	57,6	3,9	450,1	86,3%
Raszyn	160,8	24,5	---	185,3	82,3%
Zakroczym	1 037,4	1,5		1 039,5	99,8%
Łomianki	138,3	1 286,7	2,8	1 427,8	10,7%
Klembów	109,5	62,1	---	171,6	63,8%
Błonie	221,2	154,9	5,9	382,2	57,8%
Sobienie Jezioro	6,0	---	---	6,0	100%
Podkowa Leśna	19,0	---	---	19,0	100%

²⁷ W tym: 12,7 tys. zł z tytułu opłaty koncesyjnej, 110,0 tys. zł z tytułu opłaty eksploatacyjnej

²⁸ W tym: 392,0 tys. zł wpływy z usług realizowanych przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, 8,7 tys. zł z tytułu opłaty produktowej, 1,5 tys. zł z opłat mieszkańców za nieterminowe opłacanie kosztów odbioru odpadów.

Tabela nr 2: Plan GFOŚiGW, wykonie oraz wykonanie przy uwzględnieniu wykazanych w sprawozdaniach Rb-33 stanu środków obrotowych netto na początku okresu sprawozdawczego nie uwzględnionych w prognozie wydatków.

Gmina	Rok	Plan GFOŚiGW [tys. zł]	Wydatki [tys. zł]	Realizacja planu [%]	Stan środków na początku okresu sprawozdawczego [tys. zł]	Faktyczna realizacja planu [%]
Nieporęt	2007	80	47,2	59%	---	---
	2008	210	192,1	91,5 %	---	---
	2009	200	122,6	61,3%	---	---
Jabłonna	2007	41	30,1	73 %	---	---
	2008	50,1	33,2	66 %	---	---
	2009	77,5	40,6	52 %	---	---
Gielniów	2007	6,6	5,1	76,4%	2,8	54,2
	2008	13,9	8	75,1%	4,2	44,2%
	2009	16,5	3,4	45,5 %	10,1	12,8%
Leszno	2007	28,8	30,7	106,6%	6,7	86,5%
	2008	21,9	22,4	102,3%	4,9	83,5%
	2009	28,8	29,8	103,1%	11,4	74%
Suchożebry	2007	579,0	54,4	9,4%	383	9,1%
	2008	890,0	220,3	24,7%	541,4	24,3%
	2009	1 270,1	165,9	13%	735,9	12,1%
Stare Babice	2007	29,1	28,3	97,3%	---	---
	2008	30,2	22,9	75,8%	---	---
	2009	440,4	324,1	73,6%	---	---
Mszczonów	2007	106,5	74,5	69,9%	78,3	45,6%
	2008	378,0	278,7	73,7%	89,8	72,6%
	2009	412,6	403,2	97,7%	93,5	87%
Marki	2007	206,5	39,8	19,3%	58,5	15%
	2008	228	218	95,6%	194,7	52%
	2009	211,2	160,7	76,1%	121,2	39,6%
Raszyn	2007	54,2	27,1	50%	5,9	27,8%
	2008	118,7	71,5	60,2%	75,5	55%
	2009	118,2 ²⁹	31,8	26,9%	58,5	---
Zakroczym	2007	152,0	151,1	99,5%	---	---
	2008	287,7	287	99,8%	---	---
	2009	603,5	603,0	99,9%	---	---

²⁹ W 2009 r. gmina zaplanowała wydatki (plan po zmianach) w kwocie 118,2 tys. zł tj. na poziomie wyższym niż suma środków, które w 2009 r. zostały zgromadzone na GFOŚiGW. Łącznie wielkość środków wyniosła 102,6 tys. zł – w tym: 58,5 tys. zł środki na początku okresu sprawozdawczego i 44,1 tys. zł uzyskane przychody w 2009 r.

Łomianki	2007	71,3	40,8	57,2%	31,3	57,2%
	2008	401,5	127,6	31,8%	1 009,0	12,2%
	2009	457,5	392,8	85,9%	926,3	39,6%
Klembów	2007	29	28,1	96,8%	5,8	90,9%
	2008	43,6	30,6	70,2%	2,8	55,1%
	2009	118,8	63,5	53,4%	24,8	53,4%
Błonie	2007	120,0	67,4	56,1%	77,1	27,4%
	2008	170,0	189,1	111,4%	178,5	66,3%
	2009	180,0	138,3	76,8%	187,5	47,5%
Sobienie Jeziory	2007	3,3	3,26	98,9%	---	---
	2008	2,0	0,68	34,1%	---	---
	2009	2,0	2,0	99,9%	---	---
Podkowa Leśna	2007	9,0	0	0%	10,7	0%
	2008	12,0	0	0%	15,1	0%
	2009	18,0	0	0%	19,0	0%

8. Załącznik Nr 4 - Wykaz ważniejszych aktów prawnych

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.)

9. Załącznik Nr 5 - Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Wojewoda Mazowiecki
2. Marszałek Województwa Mazowieckiego
3. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
4. Gminy na terenie województwa mazowieckiego (elektronicznie)